

Regelbunden tillsyn i Östra skolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Nyköpings kommun under våren 2009 och besökt Östra skolan den 4 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Östra skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Östra skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tabell 1: Antal elever på Östra skolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	23
Grundskola	255

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-02-04

2 (12)

Östra skolan är en centralt belägen skola med en verksamhet som omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1–9, samt skolbarnsomsorg. De elever som så önskar kan välja innebandy som profilval i årskurs 8 och 9. Under innevarande läsår har Östra skolan inga klasser i årskurs 7, efter ett kommunbeslut att successivt avveckla skolans verksamhet för årskurs 7–9.

Östra skolan är organiserad i fyra arbetslag, med inriktning mot förskoleklassen, årskurs 1–6 samt årskurs 8–9.

Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn har ett övergripande ansvar och fattar beslut för hela enheten. Rektorn har också ansvar för förskoleklassen, grundskolans årskurs 1–6 samt fritidshemsverksamheten och biträdande rektor har ansvar för grundskolans årskurs 8–9.

Skolbarnsomsorgens verksamhet inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskild verksamhetsrapport.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 1: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Östra skolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	206,6	207,7	187,4	202,2	192,0	201,4	204,3	209,3
- Flickor	219,6	211,3	222,4	194,6	195,7	213,7	215,9	220,6
- Pojkar	193,5	203,7	155,8	211,1	189,9	189,5	192,7	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	70	79	68	78	67	73	76	77
- Flickor	78	80	82	78	73	76	79	80
- Pojkar	63	78	57	78	64	70	73	74
Andel (%) behöriga till nationellt program	87	95	79	84	72	82	89	89
- Flickor	89	96	93	89	82	85	90	90
- Pojkar	85	94	67	78	67	80	87	88

Källa: Skolverkets skolblad, 2009-04-22

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan på grund av statistiksekretess inte visas

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

I Östra skolan redovisas måluppfyllelsen utifrån resultaten av de nationella proven för årskurs 5 i ämnena matematik, svenska och engelska. Skolans redovisning för år 2008, visar att de flesta av skolans elever når målen i ämnena svenska, matematik och engelska. För övriga ämnen finns ingen måluppfyllelse angiven. Skolinspektionen kan därför inte göra någon bedömning av skolans samlade måluppfyllelse i årskurs 5. Skolinspektionen bedömer dock att skolan bör förbättra uppföljningen av elevernas kunskaper i samtliga ämnen.

De redovisade resultaten för Östra skolan för år 2008 i årskurs 9 visar att andelen behöriga elever till nationellt program ligger under såväl kommunens som rikets värden. Skolan har haft en relativt konstant nivå av elever som ej nått målen i samtliga ämnen. För årskurs 9 visar denna redovisning en negativ utveckling vad gäller elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att Östra skolan i sitt kvalitetsarbete bör analysera resultaten med syfte att finna åtgärder, för att förbättra alla elevers möjlighet att nå målen för utbildningen i samtliga ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg, ska läraren bl.a. utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

I årskurs 1–6 i Östra skolan följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i ämnena engelska, matematik och svenska. Av intervjuer och dokumentation framgår dock att det inte görs uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 7 kap.2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I Östras skolas individuella utvecklingsplaner saknas skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne (gäller för ämnen som ingår i ämnesblocken naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnen fr.o.m. årskurs 5), som eleven får undervisning i. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

6 (12)

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Östra skolan har en plan som till stora delar uppfyller lagens krav. Planen saknar dock en specifik redovisning av verksamhetens behov som, utifrån en aktuell kartläggning, beskriver de insatser som ska genomföras under det kommande året. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. Som språkval för en elev ska i stället erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska, eller teckenspråk. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett sådant språk, om minst fem elever väljer språket.

Av intervjuer framgår att eleverna i Östra skolan erbjuds att arbeta med ett flertal av skolans ämnen, som en form av särskilt stöd, på språkvaltid.

Skolinspektionen bedömer att elever i Östra skolan inte erbjuds språkval enligt grundskoleförordningen. Detta behöver åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Av intervjuer framgår att det i Östra skolan förekommer friluftsdagar, där en av flera valfria aktiviteter är en skidresa. Kostnaden för skidresan är ca 200 kronor.

Skolinspektionen bedömer att samtliga aktiviteter som erbjuds elever i grundskolan ska vara kostnadsfria. Kostnaden för skidresan på en friluftsdag i Östra skolan är inte en obetydlig kostnad. Detta behöver åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (12)

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen beslutar rektorn om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. I Östra skolan i årskurs 1–6 fattar specialpedagog och klassföreståndare beslut om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk i stället för svenska. I årskurs 7–9 fattar lärarna beslut efter att har tagit del av överlämnande skolors uttalanden. I Östra skolan fattar inte rektorn beslut om eleverna ska läsa svenska som andraspråk i stället för svenska. Skolinspektionen bedömer att detta måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Östra skolan följer upp kunskapsresultaten hos eleverna på individnivå i samtliga ämnen samt på skolenivå i ämnena engelska, matematik och svenska. På skolenivå saknas en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 och 9. Skolinspektionen bedömer att Östra skolan i sitt kvalitetsarbete bör sträva efter att i högre grad redovisa och analysera elevernas resultat, kopplat till de variabler som styr resultaten och det pedagogiska arbetet, i syfte att nå en ökad måluppfyllelse.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Östra skolans kvalitetsredovisning utgår från en inom kommunen centralt fast-

12 (12)

ställd mall beträffande redovisningens disposition och innehåll och innehåller de områden som aktuell förordning kräver. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dock kunskapsresultaten alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Detta behöver åtgärdas.

Datum

Ort

2009-06-15

Linköping

Lena Stadler

Ewa Hallberg